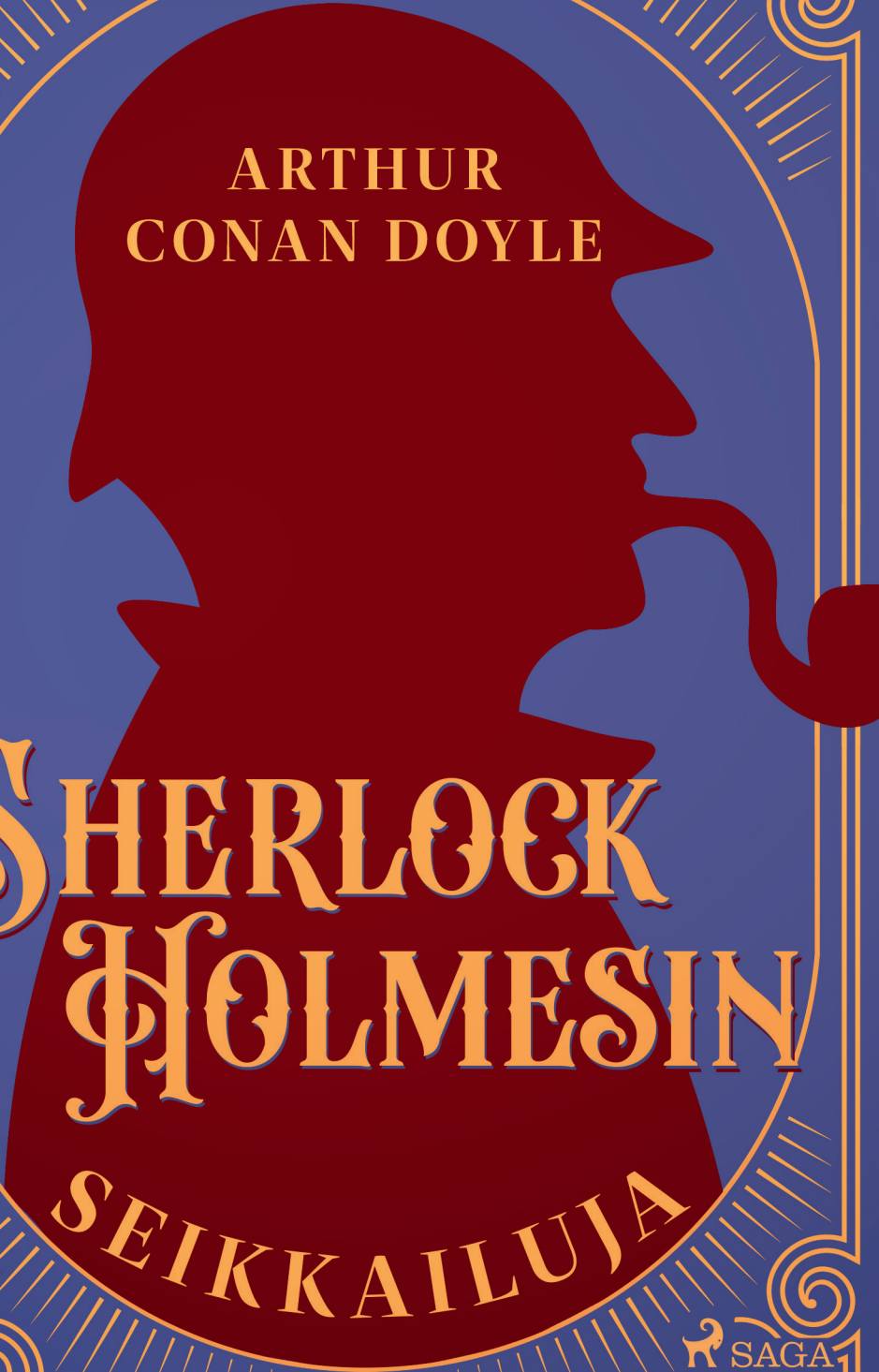

A dark red silhouette of Sherlock Holmes in profile, facing right. He is wearing his iconic deerstalker hat and smoking a pipe. The silhouette is set against a blue background and is framed by a decorative gold border with a scalloped inner edge and a rectangular outer edge with ornate corner designs.

ARTHUR
CONAN DOYLE

SHERLOCK
HOLMESIN

SEIKKAILUJA

Arthur Conan Doyle

Sherlock Holmesin seikkailuja

SAGA Egmont

Sherlock Holmesin seikkailuja

Translator unknown

Original title: *Toisen tahrin tarina*

Original language: English

Cover image: Shutterstock

Copyright © 2025 SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788728470732

1st POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13,4 million euros annually to children in difficult circumstances.

Vognmagergade 11, 2., DK-1120 Copenhagen

Charles Augustus Milvertonin seikkailu

Useita vuosia on kulunut niistä tapauksista, joista tässä käyn kertomaan, ja siltikin epäilen ottaa ne puheeksi. Vaikka olisinkin koettanut olla mahdollisimman hienotunteinen ja varovainen, ei kumminkaan olisi ollut mahdollista julkaista niitä ennemmin. Mutta nyt, kun jutun päähenkilö on lain piirin ulkopuolella, saatataa tämän tapauksen kertoa ketään loukkaamatta ja kenellekään vääryyttä tekemättä. Siinä on kyseessä niin Sherlock Holmesin kuin minunkin elämässäni aivan erikoinen tapahtuma, ja lukija antakoon anteeksi, että salaan sellaiset ajan määreet ja muut seikat, jotka voisivat paljastaa jonkun muista tapaukseen liittyneistä henkilöistä.

Holmes ja minä olimme olleet iltapäiväkävelyllämme ja olimme juuri kuuden ajoissa palanneet kotiin. Oli kylmä ja kolkko talvi-ilta. Kun Holmes sytytti lampun, huomasimme pöydällä käyntikortin. Hän katsahti siihen ja viskasi sen samassa inhon huudahduksella lattialle. Otin sen sieltä ja luin:

Charles Augustus Milverton.
Asioitsija.
Appledore Towers
Hampstead.

"Kuka hän on?" kysyin.

"Lontoon katalin mies", vastasi Holmes istuutuen tulen ääreen ja ojentaen jalkansa suoriksi. "Onko kortin takapuolella mitään?"

Minä käänsin sen ja luin: "Aion käydä luonanne klo puoli 7.
— C.A.M."

"Hm! Sitten hän on pian täällä. Eikö sinussakin, Watson, tavallisesti synny jonkinlainen mateleva, viluisa tunne, kun eläintieteellisessä puutarhassa seisot käärmehäkin edessä ja katselet noita liukkaita, kiemurtelevia, myrkyllisiä eläimiä ilkeine silmineen ja vastenmielisine, litteine päineen? No, sillä tavalla juuri vaikuttaa Milverton minuun. Niistä viidestäkymmenestä murhaajasta, joiden kanssa olen ollut tekemisissä, ei yksikään ole ollut minulle niin vastenmielinen kuin hän. Ja kumminkaan en voi välttää joutumasta tekemisiin hänen kanssaan — itse asiassa tuleekin hän tänne minun kutsustani."

"Mutta kuka hän sitten on!"

"Kerron sen sinulle, Watson. Hän on kaikkien panettelijain ja kiristäjain kuningas. Taivas auttakoon sitä miestä ja vielä enemmän sitä naista, joka joutuu Milvertonin kynsiin. Hymyilevin kasvoin, mutta sydämeltään marmorinkovana, kiristää hän kiristämistään, kunnes on saanut heidät tyhjiin imetyiksi. Hän on nero ammatissaan ja hänestä olisi ehkä tullut etevä mies jollakin paremmalla työalalla. Hän ilmoittaa maksavansa suuria summia sellaisista kirjeistä, jotka voivat olla vaarallisia rikkaille tai ylhäisille henkilöille. Hän saa kirjevarastonsa uskottomilta palvelijoilta

ja kamarineideiltä, mutta myöskin kavalilta lurjuksilta, jotka jollakin tavalla ovat onnistuneet saavuttamaan herkkäuskoisten naisten luottamuksen ja hellyyden. Hän ei suinkaan ole kitsas. Minä tiedän, että hän on maksanut seitsemänsataa puntaa eräälle palvelijalle parin rivin pituisesta kirjoituksesta, josta oli muutamana aatelisten perheen häviö seurauksena. Milverton hallitsee tätä alaa, ja sadat ihmiset tässä suuressa kaupungissa kalpenevat hänen nimensä kuultuaan. Kukaan ei tiedä ketä hänen iskunsa seuraavaksi kohtaa, sillä hän on aivan liian rikas ja liian viisas menetelläkseen varomattomasti. Hän voi kätkeä korttinsa vuosikausiksi ja lyödä ne esiin vasta silloin, kun voiton mahdollisuus on suurin. Olen sanonut, että hän on katalin mies Lontoossa, ja minä kysyn, voiko tavallista kurjaa raukkaa, joka kiihtymyksessä hyökkää uhrinsa kimppuun, verrata tähän roistoon, joka järjestelmällisesti mielensä mukaan kiduttaa sieluja ja rääkkää hermoja vain lisätäkseen ennestäänkin täysinäisen kukkaronsa sisällystä?"

Olin harvoin kuullut ystäväni puhuvan noin tunteellisesti.

"Mutta lieneehän toki tuokin veikko lain ulottuvilla?" huomautin minä.

"Teoreettisesti epäilemättä, mutta ei käytännössä. Mitä hyötyä olisi esimerkiksi jollekin naiselle siitä, että hän saisi Milvertonin suljetuksi vankilaan muutamiksi kuukausiksi, jos hänen oma häviönsä olisi sen välitön seuraus? Hänen uhrinsa eivät uskalla häntä uhata. Jos hän kerrankaan vainoaisi viatonta henkilöä, olisi hän pian käsissämme, mutta hän on viekas kuin paholainen. Ei, muita keinoja on meidän keksittävä häntä vastaan taistellaksemme."

"Mutta miksi hän tulee tänne?"

"Siksi, että eräs hyvin huomattavassa asemassa oleva avunpyytäjä on jättänyt valitettavan asiansa minun haltuuni. Tarkoitan

lady Eva Brackwellia, ylhäisten seurapiirien kauneinta naista viime huvikauden aikana. Neljäntoista päivän kuluttua menee hän naimisiin Dovercourtin kreivin kanssa. Milvertonilla on hallussaan eräitä harkitsemattomia kirjeitä — harkitsemattomia, Watson, ei sen pahempia — jotka tuo nuori nainen on kirjoittanut eräälle köyhälle, nuorelle maalaisaatelismiehelle. Ne riittävät mitätöimään avioliiton, sillä Milverton aikoo lähettää ne kreiville, ellei suurta rahasummaa makseta hänelle. Minua on pyydetty tapamaan hänet, voidakseni sopia niin edullisista ehdoista kuin suinkin."

Samassa hetkessä kuului kadulta vaununrattaiden kolinaa. Katsahtaessani ulos näin hienot vaunut ja palvelijan avaamassa niiden ovea eräälle lyhytkasvuiselle, tanakalle herralle, joka oli puettu astrakaanitakkiin. Minuuttia myöhemmin astui hän sisään huoneeseemme.

Charles Augustus Milverton oli noin viisikymmenvuotias mies, jolla oli suuri, nerokkuuteen viittaava pää, leveät, sileiksi ajellut kasvot, yksitoikkoinen hymy ja terävät, harmaat silmät, jotka kiilsivät kultasankaisten silmälasien takaa. Hänen kasvoissaan oli jonkun verran Pickwick-herran hyväntahtoisuutta, mutta tämän vaikutuksen turmelivat hänen hymynsä epäluotettavuus ja hänen levottomien, läpätunkevien silmiensä kova kiilto. Hänen äänensä oli yhtä lempeä ja pehmeä kuin ulkomuotonsakin, ja hän lähestyi meitä pieni, lihava kätensä ojennettuna tervehdykseen ja mutisi jotakin valittaen, ettei hän ollut ensi käynnillään meitä tavannut. Holmes ei ottanut huomioon hänen ojennettua kättään ja katsoi häneen terävästi. Milvertonin hymy hävisi, hän kohautti olkapäitään, riisui yltään takkinsa, asetti sen huolellisesti erään tuolin selkänojalle ja istuutui sitten.

"Tämä herra" sanoi hän tehden liikkeen minuun päin.
"Osaako hän olla varovainen? Onko hänen hyvä olla läsnä?"

"Tohtori Watson on ystäväni ja toverini."

"Hyvä herra Holmes, teidän asiakkaanne hyödyksi minä vain siitä huomautin. Asia on erittäin arkaluontoinen —"

"Tohtori Watson on jo saanut siitä tiedon."

"Siinä tapauksessa voimme siirtyä asiaan. Sanotte toimivanne lady Evan puolesta. Onko hän valtuuttanut teidät hyväksymään ehtoni?"

"Mitkä ovat ehtonne?"

"Seitsemäntuhatta puntaa."

"Ja muussa tapauksessa?"

"Hyvä herra Holmes, minulle on kiusallista ottaa sitä puheeksi, mutta ellei rahoja makseta neljäntenätoista päivänä, niin ei kahdeksantenätoista varmaankaan synny avioliittoa."

Hänen vastenmielinen hymynsä oli ystävällisempi kuin ennen.

Holmes istui jonkun aikaa ajatuksiinsa vaipuneena. "Minusta tuntuu", sanoi hän vihdoin, "että te pidätte asiaa liian varmana. Minä luonnollisesti tunnen näiden kirjeiden sisällön ja suojattini seuraa neuvoani. Aion kehoittaa häntä kertomaan koko jutun tulevalle miehelleen sekä luottamaan hänen jalomielisyytensä."

Milverton nauroi.

"Selvästikin on kreivi teille tuntematon", sanoi hän.

Holmesin kasvojen alakuloisesta ilmeestä huomasin, ettei niin ollut.

"Mitä pahaa sitten noissa kirjeissä on?" kysyi hän.

"Ne ovat vallattomia, hyvin vallattomia", vastasi Milverton.
"Tuo nuori nainen on ihastuttava kirjeen kirjoittaja, mutta minä voin vakuuttaa teille, ettei Dovercourtin kreivi tule antamaan ar-

voa hänen kyvyllään. Kun te nyt kumminkin olette toista mieltä, niin jättäkäämme se seikka sikseen. Tämä on puhdas rahakysymys. Jos luulette, että suojattinne etuja parhaiten hyödytetään jättämällä kirjeet kreiville, niin olisihan järjetöntä maksaa noin suurta summaa niiden takaisin saamisesta."

Nyt hän nousi ja tarttui turkkiinsa.

Holmes oli tullut kalpeaksi vihasta.

"Odottakaa vähän", sanoi hän, "teillä on liian kiire. Haluamme kaikilla keinoin välttää julkista häväistystä näin arkaluontoisessa asiassa."

Milverton istuutui jälleen ja sanoi: "Osasin odottaa, että katsoisitte asiaa siltä kannalta."

"Mutta," jatkoi Holmes, "lady Eva ei ole rikas. Minä vakuutan teille, että kaksituhatta puntaa jo hyvin suuresti rasittaa hänen maksukykyänsä, ja että summa, jonka mainitsitte, on paljon suurempi kuin hänen varansa. Minun täytyy sen vuoksi kehoittaa teitä vähentämään vaatimuksianne ja luovuttamaan kirjeet takaisin siitä summasta, jonka minä voin tarjota, ja joka on — sen voi vakuuttaa — korkein mahdollinen."

Milvertonin hymy tuli leveämmäksi ja hänen silmissään näkyi leikillinen välähdys.

"Minä tiedän, että teidän sananne hänen varallisuussuhteistaan ovat tosia", sanoi hän, "mutta teidän täytyy myöntää, että hänen avioliittonsa on hyvin sopiva tilaisuus hänen ystävillensä ja sukulaisillensa ryhtyä pieniin ponnistuksiin hänen edukseen. Heidän ei tarvitse epäroidä, millaisen häälahjan aikovat hankkia, ja he saavat olla varmat siitä, että tämän pienen kirjepinkan takaisin saaminen tuottaa hänelle enemmän iloa kuin kaikki Lontoon kynttilänjalat ja pöytähopeat."

"Se on mahdotonta", sanoi Holmes.

"Oh, kuinka ikävää!" huudahti Milverton ottaen esille paksun lompakon. "Minä en voi päästä siitä ajatuksesta, että noille naisille annetaan huonoja neuvoja. Kas tässä! (Hän nosti näkyviin pienen kirjelijun, jonka kuoressa oli vaakunalla koristettu nimimerkki. Tämä on — no, lienee tarpeetonta mainita nimeä ennen huomiisaamua. Mutta silloin nämä kirjeet joutuvat tämän naisen miehelle, yksinomaan siitä syystä, ettei hän tahdo hankkia sitä pientä summaa, jonka hän helposti saisi yhdessä tunnissa myymällä tai panttaamalla jalokivensä. Se on kovin ikävää! — Mutta muistatko kuinka äkkiä neiti Milesin ja eversti Dorkingin kihlaus purkautui? Pari päivää ennen vihkimistä ilmoitettiin Morning Postissa, että kaikki oli lopussa. Se on melkein uskomatonta, mutta tuosta naurettavan pienestä kahdentoista sadan punnan summasta olisi asia voitu sopia. Eikö se ole surkuteltavaa? Ja tässä nyt te, arvostelukykyinen mies, koettatte tinkiä, kun on kysymys suojattinne tulevaisuudesta ja kunniaista. Te kummas-tutatte minua, herra Holmes."

"Minä olen puhunut totta", vastasi Holmes. "Rahoja ei ole mahdollista hankkia. Aivan varmaan on teille edullisempi ottaa vastaan tuo sievä summa, jonka minä tarjoan, kuin turmella aivan hyödyttää tämän naisen elämä."

"Siinä erehdytte, herra Holmes. Häväistys tulee, nimittäin väkivalloisesti, hyvin suuresti minua hyödyttämään. Minulla on kahdeksan tai kymmenen samanlaista tapausta tekeillä. Jos tämän lady Evan kohtalo tulee tunnetuksi vakavana esimerkkinä, niin tulevat muut olemaan sitä taipuvaisempia. Ymmärrättehän, vai mitä?"

Holmes hyppäsi ylös tuoliltaan.

"Mene hänen taakseen, Watson! Älä päästä häntä ulos! Nyt, sir, katselkaamme tuon lompakon sisällystä."

Nopeasti kuin hiiri oli Milverton juossut huoneen sivulle ja seisoi nyt selkä seinää vasten.

"Herra Holmes", sanoi hän avaten takkinsa, jolloin suuri revolveri näkyi pistävän esiin sisätaskusta, "minä olin valmistautunut siihen, että te tekisitte jotakin erikoista. Se on sattunut niin usein ennenkin, mutta onko siitä ollut mitään hyötyä? Minä vakuutan teille olevani aseistettu hampaita myöten ja myöskin olevani valmis käyttämään aseitani, varsinkin kun tiedän, että laki on minun puolellani. Sitäpaitsi erehdytte täydellisesti, jos luulette minun pitävän noita kirjeitä mukana. En voisi tehdä mitään niin typerää. Mutta nyt, hyvät herrat, tahdon ilmoittaa teille, että minulla on yksi tai pari pientä tapaamista tänä iltana ja matka on pitkä Hampsteadiin."

Näin sanottuaan astui hän eteenpäin, otti turkkinsa, laski kätensä revolverille ja kääntyi ovelle. Minä tartuin erääseen tuoliin, mutta Holmes pudisti päätään, ja minä laskin sen jälleen. Kumartaen ja ivallisesti hymyillen poistui Milverton, ja pari minuuttia myöhemmin kuulimme vaunujen oven lyötävän kiinni ja pyörien äänen etenevän.

Holmes istui liikkumattomana takan edessä kädet pistettyinä syvälle housuntaskuihin ja silmät tähystellen hehkuvia hiiliä. Puolen tuntia oli hän aivan äänettömänä ja hiljaa. Sen jälkeen hän hypähti ylös, meni makuuhuoneeseensa ja hänen kasvojensa ilme kieli miehestä, joka oli tehnyt päätöksensä. Vähän ajan kuluttua palasi hän puettuna nuoreksi työmieheksi ja sytytti savipiippunsa lampusta, ennen kuin hän lähti ulos kadulle. "Minä tulen takaisin vähän ajan kuluttua", sanoi hän ja lähti. Minä ymmärsin, että hän oli alkanut taistelunsa Charles Augustus Milvertonia vastaan, mutta tuskin saatoin aavistaa, minkä omituisen lopun tämä taistelu saisi.

Kuinka ratkaista mikä tahansa rikos?

Sherlock Holmes on oppinut ja sivistynyt, taitava seuramies ja salapoliisi. Äärimmäisen päättelykykynsä ja nopeiden havaintojensa ansiosta hän onnistuu ratkaisemaan tapauksen kuin tapauksen apunaan ystävänsä tohtori Watson.

Arthur Conan Doylen luoman salapoliisihahmon seikkailuista ei puutu viihdettä, jännitystä tai salaperäisyyttä. Älykkään ja itsevarman yksityisetsivän tarinat ovat hurmanneet ihmisiä ympäri maailman jo 1800-luvulta saakka, ja yhä edelleen Holmes tähdittää niin tv-sarjoja kuin elokuviakin.

Sherlock Holmesin seikkailuja -kokoelma sisältää seuraavat seitsemän klassikkotarinaa: Charles Augustus Milvertonin seikkailu, Kuusi Napoleonin rintakuvaa, Kolme ylioppilasta, Kultasankaiset silmälasit, Kadonnut jalkapallonpelaaja, Abbey Grangen murha ja Toisen tahran tarina.

Arthur Conan Doyle (1859–1930) oli isobritannialainen kirjailija, jonka parhaiten tunnettua tuotantoa ovat Sherlock Holmes -tarinat.